ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

เงื่อนไขทางสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวคล้อมต่อพฤติกรรม

การบริโภคอาหารชีวจิต

ผู้เขียน

นวทัศน์ เมืองลือ

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวคล้อม)

กณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ คร. สุภาพร นาคบัลลังก์ ประชานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภุทชงค์ กุณฑลบุตร กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. อุไรวรรณ ตันกิมยง กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผล ต่อความรู้ ทัศนคติ เกณฑ์ส่วนบุคคล ความตั้งใจ และพฤติกรรมของผู้บริโภคอาหารชีวจิต และ 2) เพื่อศึกษาเงื่อนไขทางสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวคล้อมที่ทำให้เกิดความแตกต่างในพฤติกรรมการ บริโภคอาหารชีวจิต

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกเป็นผู้เข้าร่วมอบรมชีวจิต จำนวน 70 คน และกลุ่มที่สองเป็นผู้ที่อยู่ในครัวเรือนเคียวกันหรือสภาพแวคล้อมเคียวกันกับผู้เข้า ร่วมอบรมชีวจิตจำนวน 90 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มี 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นปัจจัยส่วน บุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่สองเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ในการบริโภคอาหาร ชีวจิต ทัศนคติในการบริโภคอาหารชีวจิต เกณฑ์ส่วนบุคคลในการบริโภคอาหารชีวจิต ความ ตั้งใจในการบริโภคอาหารชีวจิต และพฤติกรรมในการบริโภคอาหารชีวจิต จากผลการศึกษากลุ่มผู้เข้าร่วมอบรมชีวจิต พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ ศาสนา ภาวะสุขภาพ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารไม่มีความ สัมพันธ์กับความรู้ในการบริโภคอาหารชีวจิต การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งมีความ สัมพันธ์กับทัศนคติ เกณฑ์ส่วนบุคคล ความตั้งใจ และพฤติกรรมการบริโภคอาหารชีวจิต นอก จากนี้รายได้มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับอาหารชีวจิตในระดับค่ำในทางลบ ในส่วนของความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ แต่ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในระดับปานกลาง เกณฑ์ ส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในระดับปานกลางค่อนข้างสูง และความตั้งใจมีความ สัมพันธ์กับพฤติกรรมเกี่ยวกับอาหารชีวจิตในระดับปานกลาง

ในส่วนของผู้ที่อยู่ภายใต้สิ่งแวคล้อมเคียวกัน (คนในครอบครัวผู้เข้าร่วมอบรมชีว-จิต) พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลทั้งหมดไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ แต่ความรู้มีความสัมพันธ์กับทัศน-คติในระดับปานกลาง ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในระดับปานกลางค่อนข้างสูง เกณฑ์ ส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์ความตั้งใจในระดับปานกลางค่อนข้างสูง และความตั้งใจมีความสัมพันธ์ กันกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารชีวจิตในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ

ผลการศึกษาทั้งสองกลุ่มตัวอย่างสามารถสรุปได้ว่า เงื่อนไขทางสังคมวัฒนธรรมมี อิทธิพลต่อพฤติกรรมในการบริโภคอาหารชีวจิตมากกว่าความรู้ในเรื่องการบริโภคอาหารชีวจิต โดยพบว่าในกลุ่มตัวอย่างผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับอาหารชีวจิตแต่ไม่บริโภค อาจเกิดจากรสชาติไม่ถูก ปาก หรือในบ้านไม่มีผู้บริโภคอาหารชีวจิต และการขาดเครือข่ายทางสังคมกับกลุ่มผู้ที่บริโภค อาหารชีวจิต ที่ทำให้เกิดแรงจูงใจอันนำไปสู่การบริโภคอาหารชีวจิต ในส่วนของผู้ที่ไม่มีความรู้ เกี่ยวกับอาหารชีวจิตแต่มีการบริโภคนั้น อาจเกิดจากการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีผู้บริโภคอาหารชีวจิต และการได้รับข้อมูลข่าวสารในเชิงชักชวนซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อทัศนคติ เกณฑ์ส่วนบุคคล ความตั้งใจให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาสนใจบริโภคอาหารชีวจิต

ลิขสิทธิมหาวิทยาลัยเชียงใหม Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved **Independent Study Title**

Socio-cultural and Environmental Conditions Determining Cheewajit

Consumption Behavior

Author

Navatad Muanglue

Degree

Master of Arts (Man and Environment Management)

Independent Study Advisory Committee

Lect. Dr. Supaporn Nakbunlung

Chairperson

Asst. Prof. Putchong Kuntolbutra

Member

Asst. Prof. Dr. Uraivan Tankimyong

Member

ABSTRACT

This study has two objectives. First is to identify the personal attributes having some bearing on the knowledge, attitude, personal criteria, intention and behavior involving Cheewajit consumption. Second is to analyse socio-cultural and environmental conditions leading to different Cheewajit consumption behavior.

Samples under study are 70 persons who used to attend Cheewajit course and 90 persons who live in the same environment or households as the first group of samples.

The questionnaire consists of two parts. One pertains to personal factors and the other is the inquiry about knowledage, attitude, the personal criteria, intention and behavior involving Cheewajit consumption.

With respect to the Cheewajit course attendants, the correlation studies showed that personal factors such as sex, age, marital status, education, occupation, religion, health status and information had no relationship with knowledge on Cheewajit consumption. The information learned in particular had important bearing on the attitude, the personal criteria, intention, and Cheewajit consumption behavior. Income was found to be slightly nagatively correlated with knowledge on Cheewajit consumption. Knowledge had no association with attitude toward Cheewajit consumption. Meanwhile, attitude was moderately correlated with the person's intention. Personal criteria had a moderately high correlation with intention while intention was moderately associated with Cheewajit consumption behavior.

On the part of people who shared the same living environment with those who attended Cheewajit course, it was found that all of their personal attributes were not correlated with knowledge on Cheewajit consumption. However, knowledge had a modest relationship with attitude. Meanwhile, both attitude and personal criteria had moderately high correlation with intention on Cheewajit consumption. Intention, nevertheless was correlated with Cheewajit consumption behavior at moderately low extent.

The results of the studies on two sampled groups led to the conclusion that the socio-cultural conditions had more influence on Cheewajit consumption behavior than the knowledge concerning Cheewajit food. It was found that some among the samples who had knowledge about Cheewajit food denied to consume the food probably due to the taste preference, or because there were no Cheewajit food consumers in their families. They also lacked social interactions with the group of Cheewajit food consumers who might inspire them to consume the Cheewajit food. For the consumers who had no knowledge about Cheewajit food but consumed it might do so because they shared the same living environment with those Cheewajit food consumers. As a result, they were encouraged to adjust their attitude, personal criteria, intention, behavior and became interested in consuming Cheewajit food.